

Arkitekt Erik V. Lind

Bevaringsværdigt gravsted

Skive-arkitekten Erik V. Lind (29. juli 1875-1. november 1958) var en dygtig – og heldig – mand. Han åbnede tegnestue i Skive i 1904, lige på et tidspunkt, hvor byen og resten af Danmark var kommet ind i en vækstperiode uden sidestykke. Der blev bygget som aldrig før, så der var nok af opgaver for en dygtig arkitekt. Og som om det ikke var nok – Erik V. Lind fandt en niche, hvor han blev en af Danmarks førende arkitekter. Det var mejeri-byggeriet, hvor han fra 1907 til 1935 tegnede eller ombyggede 208 mejerier.

Erik V. Lind blev født i Nykøbing Mors i 1875, men familien flyttede til Skive i 1887, hvor Eriks far, landinspektør Janus Lind, blev ansat som branddirektør (dvs. vurderingsmand m.m. for et brandforsikringsselskab). I familien var der flere præster og højskolefolk, så der blev lagt vægt på uddannelse i familien. Erik tog præliminæreksamen (”realeksamen”) i Skive, men valgte at tage ud at sejle med skoleskibet Georg Stage og bagefter at gå i tømrerlære hos tømrermester Kjærgaard på Østerbro i Skive. Læretiden blev afbrudt et år, hvor han tog kurser på Det tekniske Selskabs Skoler i København. I 1897 var han udlært og aftjente sin værnepligt i søværnet. I 1898 drog han, som det var almindeligt for nyudlærte håndværkersvende indtil 1. verdenskrig, på valsen som naver. Årene på valsen tjente som en videreuddannelse, hvor de unge håndværkere fægtede sig frem fra by til by og tjente til rejse og ophold ved at arbejde indenfor faget undervejs. Erik V. Linds to naverår 1898-1899 bragte ham til Tyskland, Schweiz og Frankrig, hvor han arbejdede på byggepladser og sugede til sig af arkitektur og byggeskik. Tilbage i Danmark læste han til bygningstegner på Det tekniske Selskabs Skoler i København, indtil han i 1902 rejste et år til USA, hvor han havde familie.

I slutningen af 1903 var Lind tilbage i Skive og på vej til at rejse over til en bror, der havde startet en forretning i Sibirien, da han fik tilbudt at tegne en nybygning til hjørnet af Adelgade og Slotsgade i Skive, hvor værtshuset ”Børsen” havde haft til huse i en gammel bygning, der var brændt ned. Lind tog mod tilbuddet og tegnede den markante ”Børsen”-bygning med hjørnetårnet, som blev opført i 1904.

Nu blev det Skive – ikke Sibirien – der blev Erik V. Linds arbejdsplads, indtil han døde i 1958. Han giftede sig med Polly Holm i 1905. Han tegnede selv huset på Odgårdsvej 20, som de skulle bo i, og her fik de fem børn. Arkitektvirksomheden voksede, og for at få plads til både børneflokk og tegnestue, tegnede og byggede Lind i 1915 den markante villa ”Lindholm” – navnet er sammensat af Eriks og Pollys efternavne – på Frederiksdal Alle 3.

”Børsen” blev startskuddet til en række markante bygninger i Skive bykerne. Her i årene omkring 1900 var der kommet velstand til Skive, ikke mindst fordi landbruget med andelsbevægelsen havde opnået en stor økonomisk fremgang. Velstanden blev omsat til nye og markante bygninger, og Lind fik mange opgaver: ”Børsen”, Brogården, Adelgade 16 (bogladden), Skive Bank (nedrevet), Voldgade 7 (badeanstalten), Nordbanevej 14 (Frelsens Hær) og epidemibygningen på Skive Sygehus (hospice). Og det var ikke bare i Skive, Erik V. Lind, satte sit præg. Også en stationsby som Vinderup har flere eksempler på Lind-bygninger.

Under og efter 1. verdenskrig voksede bolignøden i Danmark, og det fik flere arkitekter til at eksperimentere med billigere byggemetoder. Erik V. Lind bød ind med ”Reformhuset” i 1921. Det et tidligt forsøg på byggeri med betonelementer, som kunne fremstilles på fabrik og samles på byggepladsen. Lind var langt forud for sin tid – elementbyggeriet slog først igennem i 1950’erne – men der blev dog opført et ”Reformhus”, som stadig kan ses på Frederiksdal Alle 58 i Skive. Men det er som mejeri-arkitekt, Lind fik sin største betydning. Han fik sin første opgave i 1907 med Krejbjerg Andelsmejeri, og indtil han i 1934 så småt begyndte på et generationsskifte med

optagelsen af arkitekt **Tage Hansen** som kompagnon i firmaet, stod han for opførelsen af 208 mejerier – og tegnestuen var i årene 1935 til 1956 involveret i yderligere 65 mejeri-byggerier. Da der var flest mejerier i Danmark, i 1935, var der 1404, så Lind har stået for en pæn del af de danske mejerier. Næsten alle Linds mejerier lå i Jylland.

Erik V. Linds held var, at den første generation af andelsmejerier fra 1880'erne og 1890'erne var blevet for små og umoderne, samtidig med, at det var lykkedes bønderne at forøge og forbedre mælkeproduktionen. Det skabte behov for udvidelser af mejerierne, og mange steder valgte man at bygge nyt. Lind kontaktede fra starten mejerikonsulent Niels Pedersen i Struer, og sammen udviklede de en planløsning for en mejeribygning, der sikrede en effektiv mejeridrift. Kernen i Linds mejerier var skummesalen, der lå på tværs i midten af bygningslængen. For at slippe af med fugten blev skummesalen bygget højere end den øvrige del af mejeribygningen. Derved kom der en gavl midt på bygningens facade, som blev forsynet med store vinduer. Det gav mejeriet en markant fremtræden i landsbybilledet, som klart markerede, at her lå en af landbosamfundets vigtigste bygninger. De ældste Lind-mejerier er alle bygget over denne grundplan, men facaderne har forskellige udformninger. Listen over Linds lokale mejerier fra 1907 til 1935 ser sådan ud: Brodal, Balling, Borup, Breum, Daugbjerg, Durup, Danelykke (Hem), Ejsing, Fur, Gamstrup, Højslev, Herrup, Jebjerg, Krejbjerg, Kjeldbjerg, Nordsalling, Rødding, Skive, Sparkjær, Saugstrup, Sdr. Resen, Skovlund (Vinderup), og Thejls (Sevel). Hertil kommer efter 1935 ombygninger og udvidelser af Nordsalling, Trevad og Dybbækdal (Thise).

Læs mere:

Paul-Erik Lind: Bygninger med sjæl. Arkitekt Erik V. Linds mejerier og andre bygninger 1904-1955. 2021.

Arkitekt Erik V. Lind tegnede i 1912 en ny bankbygning til Skive Bank. Banken blev bygget på hjørnet af Nørregade og Østergade i Skive og stod færdig i 1913. Her sidder Erik V. Lind til venstre (med en tegningsrulle i hånden) over indgangen til banken. Til højre sidder billedhugger Elias Ølsgaard, der sammen med sin hustru, Voldborg, var mester for den flotte dekoration, der pryder indgangspartiet. I skabte Ølsgaard proprietær Per Odgaards gravsten på Skive Kirkegård.

I 1903 startede arkitekt Erik V. Lind tegnestue i Skive, efter at han fik mulighed for at tegne en nybygning til en brandtomt på hjørnet af Adelgade og Slotsgade i Skive. I 1904 stod den statelige bygning færdig – og den fik navn efter restauranten "Børsen", der havde indgang i hjørnet under den store karnap med tårnet.

ERIK V. LIND

ERIK V. LIND
ARKITEKT
1873-1958

POLLY LIND
F. HOLM
1833-1897

CHR. B. LIND
ARKITEKT
1910-1943

CHRISTINE LIND
1875-1958

CHRISTINE LIND
1875-1958